

Iedereen mag meepraten over het nieuwe asbestschema. Inspraak, of inspraak-theater?

Weer een aflevering uit de reeks: hoe organiseer je inspraak zonder dat mensen ook echt invloed krijgen?

1. Inleiding

Ascert zegt dat **iedereen mag meepraten** over het nieuwe certificatieschema asbest. Over vijf dagen, op **30 september 2026**, sluit de aanvullende consultatieronde — **de laatste kans** om nog een inhoudelijk voorstel op het basisdocument in te dienen. Genoeg reden om, nu het nog kan, de vraag te stellen: **klopt dat "meepraten" eigenlijk wel?**

Dit artikel velt **geen eindoordeel** — het proces loopt nog door tot ver in het najaar. Maar wat er tot nu toe is gebeurd, is **duidelijk genoeg** om nu, vóór de deadline van 30 september, **aan de bel te trekken**.

2. Wat blijkt als je gewoon rondbelt

AsbestDialoog heeft de afgelopen dagen rondgebeld bij leden van brancheverenigingen die bij het asbeststelsel betrokken zijn. Eén simpele vraag: **"Heeft u inspraak gehad op het concept-certificatieschema?"**

Het antwoord was **opvallend eensluidend: nee**.

Niemand van de mensen die wij spraken, was **vóór 18 september 2026** door zijn eigen branchevereniging geïnformeerd over de inhoud van het conceptschema.

Laat dat even bezinken. Je kunt straks netjes zeggen: **"de branche heeft meegepraat"**. Maar als de achterban het schema **niet eens kende**, kón die achterban er ook helemaal niet over meepraten. **Er zat iemand aan tafel namens de branche. De branche zelf zat er niet.**

En dat is geen toeval. Onder elk verslag van de werkgroep staat een vaste mededeling: wat deelnemers daar zeggen, is **geen formeel standpunt** dat vooraf met hun achterban is afgestemd — tenzij dat apart wordt vermeld.

In gewone taal: **de mensen aan tafel spreken niet automatisch namens de bedrijven die zij vertegenwoordigen**. Een branchevertegenwoordiger kan dus iets zeggen in een vergadering, terwijl de bedrijven achter hem het concept

Deelnemers			
Vast:	niek Nederland); (VERAS, VAVB, VVTB); nisterie SZW),	(OnderhoudNL, Bouwend Nederland, Tech- (Ascrt); (VOAM); (Bureau KLB; verslag (SZW); (Netbe-	(Fenelab); (Mi-
Bij gelegenheid:	heerNL); (Ascrt)	(VNO-NCW/MKB-NL);	
Afwezig (m.a.)	(ODNL);	(VIA);	(Aedes)

N.B.: de in dit verslag weergegeven inbreng van deelnemers betreft geen formele, met de achterbannen afgestemde standpunten, tenzij anders wordt aangegeven.

3. Niet iedereen zat überhaupt aan tafel

Er is nog iets. **Niet alle partijen** die met dit schema moeten gaan werken, hebben ooit aan een van deze overleggen deelgenomen. Sommige stakeholders hebben daar, zoals Ascert zelf toegeeft, **geen enkele keer** aan tafel gezeten.

Dat is een ander probleem dan "hun mening is niet meegewogen." Zij hebben het schema **nooit kunnen beoordelen**. En dan wordt het achteraf wel heel gemakkelijk om te zeggen dat **"alle relevante partijen betrokken zijn geweest"**:

- **Wie niet aan tafel zit, kan geen bezwaar maken.**
- **Wie het schema nooit heeft gezien, kan geen wijzigingsvoorstel doen.**
- **Wie geen wijzigingsvoorstel heeft gedaan, kan later gemakkelijk worden opgevoerd als iemand die kennelijk geen bezwaar had.**

Zo kan een **gebrek aan inspraak** er uiteindelijk uitzien als **draagvlak**.

4. Het traject tot nu toe, stap voor stap

Wie alleen de officiële planning leest, ziet een **net proces** met genoeg overlegmomenten. Kijk je naar wat er daadwerkelijk is gebeurd, dan ontstaat een **ander beeld**.

Afstemming met de CBI's. Er zou intensief zijn afgestemd met de certificerende instellingen (CBI's) — over de certificeerbaarheid van de eisen, de uitvoerbaarheid van audit- en afwijkingsprocedures en de mogelijkheid van een onafhankelijke en uniforme beoordeling. Uit de informatie die aan het CCvD is voorgelegd, blijkt echter dat die afstemming **nog niet was afgerond**. Niet alle punten die de CBI's hadden ingebracht, waren besproken. De laatste geplande vergadering daarover is zelfs **geannuleerd**. Je kunt dan niet zomaar stellen dat de aandachtspunten van alle CBI's zijn verwerkt in het schema en de bijbehorende eisen.

Werkkamer Proces, 28 augustus 2026. De Werkkamer besprak het "**definitieve concept schema**." Haar taak: beoordelen of de systematiek en de samenhang van de documenten klopten, fundamentele inhoudelijke bezwaren, onjuistheden of omissies benoemen, en beoordelen of het geheel rijp was voor het CCvD.

Belangrijk detail: de Werkkamer werd **expliciet niet gevraagd** om de documenten artikelsgewijs of redactioneel door te lichten. Dat betekent dat op dit niveau **nooit een grondige, detailmatige controle** heeft plaatsgevonden — dat was simpelweg niet de opdracht.

CCvD, 11 september 2026. Het CCvD zou een formeel advies uitbrengen aan het bestuur van Ascert over het vaststellen van het schema en het aanbieden daarvan aan de minister van SZW. Vooraf waren drie inhoudelijke reacties binnengekomen. Ascert stelde voor dat het bestuur het CCvD zou vragen om daar **alleen kennis van te nemen** — niet om ze inhoudelijk te bespreken. Tijdens de vergadering zelf waren bovendien **niet alle leden aanwezig**. Er kon **geen besluit** worden genomen en er is **niet gestemd**.

Vervolg. Op 18 september 2026 is daarom een **aanvullende consultatieronde** aangekondigd. Tot en met 30 september kunnen nog inhoudelijke voorstellen worden ingediend op het basisdocument. Daarna gaat het opnieuw naar de Werkkamer (13 oktober) en het CCvD (27 oktober).

Dat roept een simpele maar onbeantwoorde vraag op: **welke status heeft het document** waarover eerder al wél is gesproken — en bijna gestemd — vóórdat het opnieuw wordt voorgelegd? En **hoe worden de voorstellen daarin verwerkt**, voordat het weer naar dezelfde gremia gaat? Daar is tot dusver **geen antwoord** op.

5. Wat volgens de eigen regels van de RvA had moeten gebeuren

Er is een tweede probleem, los van de vraag wie wanneer iets mocht zeggen: **heeft iemand eigenlijk gecontroleerd of dit schema werkt?**

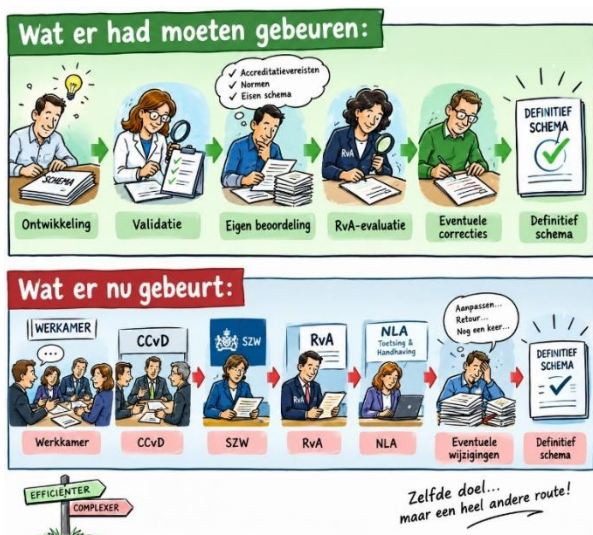
Denk aan het bouwen van een huis. Er zijn drie soorten controle mogelijk: • **Een juridische toets.** De jurist kijkt of de vergunning klopt met de wet. • **Een validatie.** De constructeur rekent na of het huis blijft staan: bereikt het schema zijn doel, zijn de eisen geschikt, is de manier van controleren goed gekozen? • **Een eigen beoordeling.** De aannemer vult zelf, vóórdat de inspecteur komt, een uitgebreid keuringsformulier in waaruit blijkt hoe het schema aan de accreditatie-eisen voldoet.

Ascert heeft alleen het eerste laten doen: een advocatenkantoor heeft **juridisch getoetst**. Een **validatie** heeft **niet plaatsgevonden** en staat ook **niet gepland**. Een **eigen beoordeling** heeft evenmin plaatsgevonden en staat ook **niet gepland**.

Dat is geen kleinigheid. De eigen regels van de Raad voor Accreditatie (ASR007-NL) zijn hier glashelder over: een schema moet **gevalideerd** zijn vóórdat de evaluatie bij de RvA wordt aangevraagd. En voor een schema van een externe schemabeheerder — dat is Ascert — is een **eigen beoordeling "relevant en noodzakelijk"**. Een jurist die naar de wet kijkt, is iets heel anders dan een deskundige die nagaat of het systeem in de praktijk werkt.

Wat er had moeten gebeuren: ontwikkeling → validatie → eigen beoordeling → RvA-evaluatie → eventuele correcties → definitief schema.

Wat er nu gebeurt: Werkkamer → CCvD → SZW → RvA → NLA → eventuele wijzigingen → definitief schema.

Het verschil is **fundamenteel**. In de juiste volgorde is vooraf bewezen dat het schema werkt. In de volgorde van Ascert wordt pas **achteraf**, ná indiening bij SZW en de RvA, gekeken of er nog iets moet worden aangepast — en de stappen die zouden moeten aantonen dat het schema deugt, **ontbreken gewoon**.

6. Waarom dit u raakt

Stel dat u straks als CBI, saneerder, inventariseerder of opdrachtgever met dit schema moet werken. Zonder validatie is nergens aangetoond dat:

- de eisen in het schema het beoogde doel daadwerkelijk bereiken;
- verschillende CBI's de eisen op dezelfde manier zullen toepassen;
- een CBI op basis van het schema kan vaststellen wat een afwijking is en wat daarvan het gevolg moet zijn.

Dat laatste raakt u direct in de praktijk: **dezelfde sanering kan bij de ene CBI wél door de keuring komen en bij de andere niet**. Handhaven wordt daardoor **lastiger, niet makkelijker**. En dat risico wordt **niet vooraf getoetst** — het wordt pas zichtbaar wanneer u er al middenin zit.

7. Dit is al eerder gebeurd

Dit is geen theoretisch risico. Ascert heeft, na lang aandringen, zelf toegegeven — schriftelijk, aantoonbaar — dat de beoordelingen door de RvA sinds 2008 **niet op alle wijzigingen en vernieuwde versies** van het bestaande schema zijn uitgevoerd.

Jarenlang is naar de sector gecommuniceerd dat de RvA de beoordelingen deed. Dat bleek **niet altijd te kloppen**. En dat is precies het probleem met de huidige planning: er staat **geen enkele nieuwe waarborg** in die dit een volgende keer voorkomt.

Geen vaste procedure voor herbeoordeling bij wijzigingen. Geen vastgelegd moment waarop opnieuw met de sector wordt afgestemd.

8. Wie bepaalt uiteindelijk het schema?

Dat is de kernvraag. Niet: wie mocht er in september iets zeggen? Maar: **wie bepaalt uiteindelijk wat er in het schema komt te staan?**

Want de procedure stopt niet bij het CCvD. Na 27 oktober gaat het document naar SZW, de RvA en de NLA. Ascert schrijft zelf dat de uitkomsten daarvan **nog tot inhoudelijke wijzigingen kunnen leiden**. De vraag is dan: **komt zo'n wijziging terug naar de Werkkamer**, naar de mensen die er tot nu toe over hebben gesproken? **Daar zegt de planning niets over.**

Zet alles op een rij:

- De achterban kende het schema niet.
- Niet alle stakeholders hebben ooit aan tafel gezeten.
- De Werkkamer werd niet gevraagd het schema artikelsgewijs te controleren.
- Het CCvD is op 11 september niet tot een besluit gekomen.
- Er is geen validatie en geen eigen beoordeling uitgevoerd of gepland.
- Inhoudelijke wijzigingen na 27 oktober gaan volgens Ascert terug naar het CCvD — maar niet automatisch naar de Werkkamer of naar de bredere achterban, en zonder dat zichtbaar wordt welke opmerking tot welke wijziging heeft geleid.

Dan gaat het niet meer om de vraag of "iedereen iets mocht zeggen." De echte vragen zijn: **welk schema heeft de branche eigenlijk kunnen beoordelen?** Wanneer wordt **dát** schema gevalideerd? En **wat gebeurt er zichtbaar met wijzigingen die daarna nog worden aangebracht?**

9. Geen inzicht in wat er met de opmerkingen gebeurt

Wie nu een voorstel indient, krijgt een ontvangstbevestiging. Daarin staat dat de beoordelingen kunnen leiden tot technische of inhoudelijke aanpassingen, en dat inhoudelijke wijzigingen opnieuw aan het CCvD worden voorgelegd.

Dat is meer dan niets — er is dus een aangekondigd vervolgtraject voor inhoudelijke wijzigingen. Maar deze mededeling **lost het eigenlijke probleem niet op**.

Ze zegt niet of úw specifieke opmerking als "inhoudelijk" wordt aangemerkt of als iets kleiner terzijde wordt geschoven.

Ze zegt niet **wélke wijzigingen** er uiteindelijk aan het CCvD worden voorgelegd, en **welke opmerking daaraan ten grondslag lag**. En ze zegt vooral niets over **hoe de verzamelde opmerkingen van alle indieners samen met de sector worden gedeeld**: wie heeft wat ingebracht, wat is daarmee gebeurd, en waarom wel of niet.

Bij een gewone consultatie hoort daar een overzicht bij — een reactienota of vergelijkbaar document, waarin per punt staat wat ermee is gedaan en waarom. **Die ontbreekt hier**. U krijgt een standaardzin dat inhoudelijke punten ergens kunnen landen. U krijgt **geen zicht** op wat er in totaal is binnengekomen, en **geen individuele verantwoording** over wat er met uw eigen inbreng is gebeurd.

Dat betekent dat u nu wel een voorstel kunt indienen en een generieke bevestiging kunt verwachten — maar dat u, en de sector als geheel, **niet kunt vaststellen wat er precies met alle opmerkingen samen is gebeurd**.

10. Wat u nu kunt doen

Tot en met 30 september kunt u nog een inhoudelijk voorstel indienen. Doe dat, ook al is het maar om deze omissies vast te leggen: **het ontbreken van validatie en eigen beoordeling**, en **het ontbreken van een gedeeld overzicht** van alle inbreng en wat daarmee is gebeurd.

Vraag daarbij expliciet:

1. **Welke status heeft het basisdocument** dat al eerder aan de Werkkamer en het CCvD is voorgelegd, en hoe worden de voorstellen die nu worden ingediend daarin verwerkt?
2. **Wanneer vinden validatie en eigen beoordeling plaats** — vóór de aanvraag bij de RvA, zoals ASR007 voorschrijft, of helemaal niet?
3. **Komt een wijziging** die als gevolg van RvA-, SZW- of NLA-beoordeling ontstaat, ook terug naar de Werkkamer en de bredere achterban — of alleen naar het CCvD?
4. **Komt er een openbaar overzicht (reactienota)** van alle ingediende opmerkingen en wat daarmee is gedaan, en zo ja: wanneer en waar wordt dat gepubliceerd?

En besef daarbij: zelfs als het CCvD meegaat met de wijzigingsvoorstellen, is dat niet het eindpunt. Het CCvD adviseert namelijk alleen het bestuur van Ascert. **Dat bestuur kan het advies daarna nog volledig naar eigen inzicht aanpassen, zonder dat daar iemand van buiten bij betrokken is**, vóórdat het verder het proces in gaat richting SZW. Hoe dat in de praktijk kan uitpakken, leest u in ons eerdere artikel "7. Waarom een markt-ongunstige schemawijziging zelden het eindpunt bereikt" op asbestdialoog.nl

En deel dit artikel met andere partijen in uw netwerk. Hoe meer partijen dezelfde vragen stellen, hoe moeilijker het wordt om eraan voorbij te gaan.

Heeft u iets ingediend? Laat het ons weten. Stuur uw voorstel of opmerking naar info@AsbestDialoog.nl. Niet om het over te nemen, maar om samen zicht te krijgen op wat er in totaal is ingebracht. Blijft een inhoudelijke reactie van Ascert uit, dan kunnen we dat gezamenlijk aan de orde stellen. Krijgt u **wél** persoonlijk een terugkoppeling op uw inbreng, deel die dan ook met ons. Zo bouwen we, onafhankelijk van Ascert, een eigen overzicht op van wat er is ingebracht en wat daarmee is gedaan.

Tot slot

Een democratisch proces betekent niet: "u mocht iets zeggen." Het betekent: **u wist waarover u mocht meepraten, u had een reële kans om invloed uit te oefenen, en u — én de sector als geheel — kunt achteraf controleren wat er met de inbreng is gebeurd**. Dat laatste ontbreekt: een ontvangstbevestiging met een algemene belofte is iets anders dan een openbaar overzicht van wat er is binnengekomen en wat daarmee is gedaan.

Dit patroon — **moie woorden over brede betrokkenheid**, en een praktijk waarin de sector **precies op de momenten die ertoe doen buiten beeld raakt** — is al eerder vertoond. **Er staat op dit moment niets in de planning dat voorkomt dat het zich herhaalt**.

De publicatie is naar eer en geweten opgesteld en gebaseerd op de best beschikbare informatie. Desondanks kunnen fouten of onvolledigheden voorkomen en kan informatie verouderen. De inhoud is niet bedoeld als vervanging van professioneel advies. Gebruik van de informatie is volledig op eigen risico. Ik aanvaard geen aansprakelijkheid voor directe of indirecte schade voortvloeiend uit het gebruik van deze informatie, noch voor de inhoud van externe websites waarnaar wordt verwezen.

Deze inhoud is copyright-free en valt in het publiek domein (CC0)